



# VIỆN CÂY ĂN QUẢ MIỀN NAM (SOFRI) BẢN TIN CÂY ĂN QUẢ

Số 1 (Tháng 01 & 02 năm 2022)





# MỤC LỤC

## ❖ **Chịu trách nhiệm xuất bản:**

TS. Võ Hữu Thoại - Viện trưởng

## ❖ **Ban biên tập:**

TS. Võ Hữu Thoại - Trưởng ban  
TS. Đoàn Hữu Tiến - Phó ban  
TS. Nguyễn Thành Hiếu - Phó ban  
ThS. Đặng Thùy Linh  
KS. Đào Thị Tuyết Lan  
CN. Nguyễn Thị Huệ

## ❖ **Địa chỉ:**

Viện Cây ăn quả miền Nam (SOFRI)  
Xã Long Định, huyện Châu Thành,  
tỉnh Tiền Giang  
Điện thoại: 0273 3893129  
Fax: 0273 3893122  
Email ban biên tập:  
[vhthoai09@gmail.com](mailto:vhthoai09@gmail.com)  
[doanhutien567@gmail.com](mailto:doanhutien567@gmail.com)

## **Ảnh bìa:**

- Ảnh 1: TS. Võ Hữu Thoại, Viện Trưởng Viện Cây ăn quả miền Nam nhận cờ thi đua đơn vị xuất sắc năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ.

- Ảnh 2: Tập thể viên chức Viện Cây ăn quả miền Nam chụp ảnh lưu niệm nhân ngày Hội nghị viên chức Xuân Nhâm Dần 2022.

In 350 cuốn, khổ 19x27cm.

Tại Công ty Cổ phần In Tiền Giang.  
Số 10, Học Lạc, P.3, TP. Mỹ Tho, Tiền Giang.  
Giấy phép xuất bản số 02/GP-XBBT  
cấp ngày 18-01-2022.

In xong và nộp lưu chiểu tháng 02 năm 2022.

› Thư Chúc Tết

## ❖ **TIN TỨC - SỰ KIỆN**

- › Cảnh báo xâm nhập mặn ở miền Tây sẽ bắt đầu tăng sau Tết Nguyên Đán 2022.
- › Hoa Kỳ chính thức cho phép nhập khẩu trái bưởi từ Việt Nam.
- › Hàng nông thủy sản - thực phẩm Việt Nam có nhiều tiềm năng xuất khẩu sang Nhật Bản trong năm 2022.
- › Nhà vườn trồng cây ăn quả sẽ được đào tạo kỹ năng kinh doanh trên các sàn thương mại điện tử.

## ❖ **CHUYÊN MỤC GIỐNG CÂY ĂN QUẢ, RAU VÀ HOA**

- › Bảo hộ giống xoài vỏ dày LD12.

## ❖ **KỸ THUẬT SẢN XUẤT VÀ HỎI ĐÁP CHUYÊN NGÀNH**

- › Bệnh vàng bẹ rám cành gây hại thanh long.
- › Tuyển trùng và các sinh vật trong đất.
- › Một số thiên địch nên được nhân nuôi và bảo tồn trên vườn cây ăn quả.
- › Một số công nghệ hiện đại cần cho trồng trọt trong tương lai.
- › Hỏi đáp chuyên ngành.

## ❖ **THÔNG TIN SẢN XUẤT VÀ THỊ TRƯỜNG CÂY ĂN QUẢ**

- › Quả sầu riêng của việt nam đang hoàn thiện thủ tục xuất khẩu chính ngạch vào thị trường Trung Quốc.
- › Xuất khẩu rau quả năm 2021 và nhận định năm 2022.
- › Một số việc cần làm để nâng cao chất lượng trái cây Đồng bằng sông Cửu Long.

## ❖ **CHUYÊN MỤC NHÌN RA NƯỚC BẠN**

- › Điểm tin sản xuất, xuất khẩu trái cây một số nước trên thế giới (tháng 1 - 2/2022).

# Thư chúc Tết

Nhân dịp năm mới 2022 - Xuân Nhâm Dần, thay mặt Ban Lãnh đạo Viện Cây ăn quả miền Nam và Ban biên tập Bản tin Cây ăn quả, tôi trân trọng kính gửi đến Lãnh đạo Bộ Nông nghiệp & PTNT và các cơ quan ban ngành trực thuộc Bộ; Lãnh đạo Viện Khoa học Nông nghiệp Việt Nam và các ban ngành chức năng; Lãnh đạo các tỉnh thành và các cơ quan ban ngành chức năng; các Doanh nghiệp, các cơ quan Báo, Đài và toàn thể bà con nhà vườn; các cán bộ hưu trí, các viên chức và người lao động của Viện Cây ăn quả miền Nam lời thăm hỏi và chúc mừng năm mới tốt đẹp nhất.

Trong năm 2021, dịch bệnh Covid-19 đã ảnh hưởng đến hầu hết các hoạt động sản xuất, kinh doanh của nhiều hộ gia đình, hợp tác xã, doanh nghiệp tham gia chuỗi giá trị ngành hàng nông nghiệp nói chung và ngành cây ăn quả nói riêng. Tuy vậy, bất chấp những khó khăn trên đây, dưới sự lãnh đạo sáng suốt và xử lý tình huống kịp thời của Lãnh đạo Bộ Nông nghiệp & PTNT cùng với sự chỉ đạo quyết liệt của toàn ngành, địa phương và sự nỗ lực vượt khó của bà con nông dân đã giúp ngành nông nghiệp nói chung và ngành cây ăn quả nói riêng vượt qua được những thách thức và đạt được những thành tựu đáng trân trọng. Xuất khẩu rau quả của cả nước trong năm 2021 đạt 3,55 tỷ USD, tăng 8,6% so năm 2020, trong đó có sự đóng góp chủ lực của xuất khẩu các loại trái cây, điều này minh chứng cho sự vượt khó và vươn lên mạnh mẽ và là động lực quan trọng cho ngành cây ăn quả trong năm mới 2022.

Bản tin Cây ăn quả đã được phát hành đến các tỉnh/thành vùng ĐBSCL như: Long An, Tiền Giang, Bến Tre, Trà Vinh, Sóc Trăng, Đồng Tháp, Vĩnh Long, An Giang, Kiên Giang, Cần Thơ, được Sở Nông nghiệp & PTNT, Chi cục TT & BVTV, doanh nghiệp và bà con nông dân đón nhận nhiệt tình. Bản tin Cây ăn quả sẽ được phát hành đến các tỉnh trồng cây ăn trái ở miền Đông Nam Bộ và Tây Nguyên trong thời gian tới, Ban biên tập sẽ cố gắng nâng cấp chất lượng bản tin để kịp thời chuyển tải nhiều hơn thông tin mới về giống, kỹ thuật trồng, chăm sóc, thu hoạch và bảo quản, thông tin thị trường và các lĩnh vực liên quan khác để hỗ trợ tốt nhất cho ngành nông nghiệp, bà con nông dân và nhà doanh nghiệp ở khu vực các tỉnh phía Nam.

Một lần nữa, thay mặt Lãnh đạo Viện Cây ăn quả miền Nam, Ban biên tập Bản tin Cây ăn quả, kính chúc các quý vị và gia đình năm mới Nhâm Dần - 2022 nhiều sức khỏe, hạnh phúc, bình an và thành công!

Thân ái

**TS. VÕ HỮU THOẠI**

Viện trưởng Viện Cây ăn quả miền Nam

## Cảnh báo xâm nhập mặn ở miền Tây sẽ bắt đầu tăng sau Tết Nguyên Đán 2022

✍️ **PHÒNG KHOA HỌC VÀ HTQT** (Nguồn: Tổng hợp từ báo Tuổi trẻ & Dân Trí)

*Hiện nay đã bước vào mùa khô, mực nước ở thượng lưu xuống thấp, các hồ chứa thuộc Trung Quốc xả nước hạn chế nên xâm nhập mặn năm 2022 đến sớm hơn trung bình nhiều năm và xâm nhập sâu vào nội đồng cao hơn trung bình nhiều năm.*

Theo Viện Khoa học thủy lợi miền Nam, các hồ chứa thuộc Trung Quốc xả nước hạn chế và lợi dụng cột nước cao để phát điện, tại thủy điện Cảnh Hồng lưu lượng xả về hạ lưu từ 23/1 đến nay trên dưới 700 m<sup>3</sup>/s, tương đương với 1 tổ máy phát điện.

Hiện các hồ chứa thượng nguồn sông Mê Kông thuộc Trung Quốc còn dung tích khoảng 78%, tương đương với tổng dung tích 19,7 tỷ m<sup>3</sup>.

Thời gian tới các hồ trên lưu

vực sẽ còn tiếp tục xả nước hạn chế do đó dòng chảy còn giảm nhanh là nguyên nhân có thể làm mặn xâm nhập sớm đầu mùa kiệt 2021-2022.

Vùng thượng ĐBSCL, bao gồm: tỉnh An Giang, Đồng Tháp, thượng nguồn Long An, Kiên Giang và TP. Cần Thơ có thuận lợi hơn về nguồn nước so với các vùng khác. Dự báo tháng 2/2022, mực nước bình quân có khả năng thấp hơn so với trung bình nhiều năm 20-30 cm.

Vùng giữa ĐBSCL, bao gồm: TP. Cần Thơ, Tiền Giang, Long An, Kiên Giang, Hậu Giang, Đồng Tháp, Vĩnh Long và vùng được kiểm soát mặn ở Bạc Liêu, Sóc Trăng, Trà Vinh, Bến Tre. Tháng 2 mặn với nồng độ 4 g/l có thể xâm nhập sâu 40-50 km; tháng 3 mặn với nồng độ 4 g/l có thể xâm nhập sâu 50-65 km làm ảnh hưởng đến việc lấy nước của các cống lấy nước.

Vùng ven biển ĐBSCL: bao gồm các tỉnh ven biển ĐBSCL (Long An, Bến Tre, Trà Vinh, Sóc Trăng, Bạc Liêu, Cà Mau và tỉnh Kiên Giang) được xem là có thể bị ảnh hưởng đến sản xuất cả mặn và ngọt ở vùng này. Mặn bất thường, hạn hán thiếu nước có thể xảy ra ở các vùng chưa có kiểm soát mặn triệt để. Vì vậy, cần tăng cường công tác giám sát mặn và cập nhật các bản tin dự báo thường xuyên.

Các chuyên gia khuyến cáo, để đề phòng các rủi ro do hạn, mặn gây ra, các địa phương cần có kế hoạch chủ động sản xuất, bố trí mùa vụ, vận hành hệ thống công trình hợp lý, chuẩn bị các giải pháp ứng phó ngay từ đầu mùa khô. Đồng thời tăng cường công tác giám sát mặn, cập nhật các bản tin dự báo thường xuyên để điều chỉnh kế hoạch phù hợp với các diễn biến nguồn nước □

## Hoa Kỳ chính thức cho phép nhập khẩu trái bưởi từ Việt Nam

✍️ **THÙY LINH** (Tổng hợp)

Tại Diễn đàn kết nối sản xuất, chế biến nông sản và thúc đẩy thị trường nội địa ngày 31/12/2021, Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, ông Trần Thanh Nam cho biết các cơ quan chức năng Hoa Kỳ đã hoàn thành thẩm định các thủ tục và chính thức cho phép nhập khẩu trái bưởi từ Việt Nam. Dự kiến trong khoảng 2 tháng nữa, các doanh nghiệp Việt Nam có thể xuất khẩu trái bưởi đi Mỹ.

Quả bưởi là loại trái cây thứ 7 của Việt Nam được xuất khẩu sang thị trường Mỹ. Trước đó, Mỹ đã cấp phép nhập khẩu 6 loại quả tươi từ Việt Nam, gồm: xoài, nhãn, vải, chôm chôm, vú sữa và thanh long. Các hoa quả khác có thể được xuất khẩu ở dạng đông lạnh hoặc sản phẩm chế biến (đóng hộp, sấy khô).

Xuất khẩu bưởi của Việt Nam đạt gần 4,8 triệu đô la trong năm 2019 và 10,9 triệu đô la trong

tháng 1-9 năm 2020, tức là tăng 246,2% so với cùng kỳ năm 2019. Thị trường xuất khẩu bưởi chính của Việt Nam là Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (các nước ASEAN), Canada và Liên minh Châu Âu. Theo Cục Trồng trọt, cả nước có 105.400 ha trồng bưởi, sản lượng gần 950.000 tấn. Trong đó, Đồng bằng sông Hồng có gần 13.000 ha với sản lượng trên 170.000 tấn, trung du miền núi phía Bắc có hơn 30.000 ha với sản lượng 220.000 tấn. Riêng Đồng bằng sông Cửu Long có khoảng 32.000 ha với sản lượng khoảng 340.000 tấn. Đến hết quý I/2022, cả nước sẽ thu hoạch khoảng 140.000 tấn bưởi.

Theo số liệu của Tổng cục Thống kê năm 2021, Hoa Kỳ là thị trường xuất khẩu lớn nhất của Việt Nam với kim ngạch ước đạt 96,6 tỉ USD. Hoa Kỳ là thị trường tiềm năng của trái cây Việt khi có tới 332 triệu khách hàng với thu nhập đầu người cao và xu hướng ẩm thực ngày càng chú trọng thành phần rau, quả. Thống kê từ Tổng cục Hải quan, trong 11 tháng đầu năm, xuất khẩu hàng rau quả của Việt Nam sang Mỹ đạt 203,2 triệu USD, tăng 33,2% so với cùng kỳ năm 2020.

Song song, hoạt động xuất khẩu trái cây tươi sang Mỹ cũng sẽ gặp những khó khăn là phải cạnh tranh với các sản phẩm cùng loại được trồng ngày càng nhiều tại các bang như Florida, California, hay Mexico và các nước Nam Mỹ có điều kiện tự nhiên gần giống Việt Nam, cũng như sản phẩm của các nước châu Á khác (Thái, Malaysia, Indonesia,...). Hơn nữa, do khoảng cách địa lý, chi phí vận chuyển, bảo quản cao. Hoa quả tươi có mùa vụ ngắn cũng đòi hỏi các khâu trong chuỗi phân phối phải rất nhịp nhàng, hiệu quả để nâng hiệu quả xuất khẩu của các loại trái cây tươi của nước ta.

Việt Nam đang cố gắng đa dạng hóa thị trường xuất khẩu hàng rau quả cho các thị trường xa, thị trường khó tính như Âu, Mỹ,... nhưng cũng cần giữ vững thị trường truyền thống như Trung Quốc. Rau quả Việt Nam xuất sang Trung Quốc có lợi thế rất lớn là thị trường gần, dân số đông, nhu cầu cao nên cần đẩy mạnh xuất khẩu chính ngạch, nâng cao năng lực cạnh tranh, tránh để mất thị phần bởi các nước khác Thái Lan, Lào, Campuchia, Malaysia,...

## Hàng nông thủy sản - thực phẩm Việt Nam có nhiều tiềm năng xuất khẩu sang Nhật Bản trong năm 2022

PHÒNG KHOA HỌC VÀ HTQT TỔNG HỢP (Nguồn: Thương vụ Việt Nam tại Nhật Bản)

*Dịch Covid-19 xảy ra từ đầu năm 2020 và tiếp tục diễn biến phức tạp cho đến thời điểm hiện tại đã gây ra tác động tiêu cực tới nhiều khía cạnh khác nhau của nền kinh tế, trong đó có hoạt động thương mại - xuất nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam. Trong bối cảnh đó, thị trường Nhật Bản vẫn là điểm sáng khi duy trì được mức tăng trưởng đáng khích lệ. Năm 2021, tổng kim ngạch thương mại song phương giữa Việt Nam và Nhật Bản đạt 42,7 tỷ USD, tăng 7,8% so với năm 2020; trong đó xuất khẩu của Việt Nam sang Nhật Bản đạt 20,1 tỷ USD, tăng 4,4%.*

**N**hật Bản là thị trường có nhu cầu nhập khẩu và tiêu thụ lớn đối với các sản phẩm nông thủy sản - thực phẩm nước ngoài, bao gồm: cá và sản phẩm chế biến từ cá, tôm, lươn, thịt và những sản phẩm từ thịt, đậu nành, sản phẩm từ ngũ cốc, rau quả tươi và chế biến, cà phê...

Việt Nam được đánh giá là quốc gia có thế mạnh về những mặt hàng nói trên và có khả năng cung ứng tốt cho thị trường Nhật Bản. Kim ngạch xuất khẩu nhóm hàng nông, thủy sản của Việt Nam sang Nhật Bản năm 2021 đạt 1,8 tỷ USD, giảm nhẹ ở mức 0,5% so với năm 2020.

Mặc dù, mặt hàng chủ lực là nhóm hàng thủy sản có mức giảm 7,4%, trong khi đó các mặt hàng còn lại ghi nhận mức tăng trưởng rất tốt như: cà phê tăng 25,5%; hàng rau quả tăng 20%; hạt điều tăng 39%; hạt tiêu tăng 56%... Một số mặt hàng rau quả Việt Nam cũng chiếm thị phần

lớn và ngày càng phổ biến trên thị trường như thanh long, xoài, dưa, vải...

Tại Nhật Bản, số lượng người dân đến từ các nước châu Á hiện đang sinh sống và làm việc lên tới 10 triệu người, đồng thời số lượng người Việt Nam tăng rất nhanh trong những năm qua (khoảng gần 500.000 người/năm 2021). Do vậy hàng nông thủy sản - thực phẩm nhập khẩu từ Việt Nam ngày càng được biết đến rộng rãi, được cả người Nhật, cộng đồng người Việt và người dân các nước châu Á khác đón nhận và có lượng tiêu thụ tốt tại thị trường này. Đây là những tiền đề cho thấy hàng

nông thủy sản Việt Nam còn nhiều tiềm năng để xuất khẩu hơn nữa sang Nhật Bản trong thời gian tới.

Mặc dù hàng nông thủy sản - thực phẩm Việt Nam còn nhiều tiềm năng để gia tăng xuất khẩu hơn nữa sang Nhật Bản, tuy nhiên các doanh nghiệp cũng cần lưu ý một số đặc điểm đặc thù của thị trường để việc xuất khẩu và bán hàng có hiệu quả và mang tính bền vững. Cần tận dụng hiệu quả các ưu đãi về thuế quan từ các Hiệp định thương mại tự do (VJEPA, AJCEP, CPTPP, RCEP...). Người tiêu dùng Nhật Bản có sự nhạy cảm cao với sự thay đổi liên tục

giá bán của một sản phẩm nào đó, do vậy các nhà nhập khẩu Nhật Bản luôn đề cao sự ổn định của giá cả và lượng cung ứng từ phía đối tác Việt Nam. Các sản phẩm trước tiên cần luôn đảm bảo chất lượng tốt để đáp ứng các quy định khắt khe về ATVSTP của Nhật Bản; đồng thời cũng cần có sự đa dạng về khẩu vị cho phù hợp với người Nhật, sự cải tiến trong thiết kế mẫu mã bao bì cho bắt mắt và thu hút người tiêu dùng. Bên cạnh đó công tác tuyên truyền giới thiệu về thương hiệu, sản phẩm cũng cần được chú trọng nhiều hơn nữa□

## Nhà vườn trồng cây ăn quả sẽ được đào tạo kỹ năng kinh doanh trên các sàn thương mại điện tử

HT (tổng hợp từ nguồn Bộ TT&TT)

Theo nguồn tin từ Bộ Thông tin & Truyền thông (Bộ TT&TT) hộ sản xuất nông nghiệp nói chung và nhà vườn trồng cây ăn quả lên sàn thương mại điện tử (TMĐT) sẽ được đào tạo kỹ năng số, kỹ năng kinh doanh trên các sàn TMĐT.

Để góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế số nông nghiệp, nông thôn, Bộ TT&TT phê duyệt kế hoạch hỗ trợ hộ sản xuất nông nghiệp lên sàn TMĐT với nhiều mục tiêu, theo đó 100% hộ sản xuất nông nghiệp đáp ứng tiêu chí của Kế hoạch được đưa lên các sàn TMĐT Postmart.vn của Tổng Công ty Bưu điện Việt Nam và Voso.vn của Tổng Công ty Cổ phần Bưu chính Viettel; 100% sản phẩm OCOP đáp ứng tiêu chí 3 sao của các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương được đưa lên sàn TMĐT; 100% hộ sản xuất nông nghiệp lên sàn TMĐT được đào tạo kỹ năng số, kỹ năng kinh doanh trên sàn TMĐT.

Bộ TT&TT đã ban hành Quyết định số 1034/QĐ-BTT-TT ngày 21/7/2021 Phê duyệt Kế hoạch

đưa hộ sản xuất nông nghiệp lên sàn TMĐT, thúc đẩy phát triển kinh tế số nông nghiệp, nông thôn. Sau hơn 4 tháng triển khai Quyết định số 1034 (từ tháng 7 đến tháng 11/2021), đã có hơn 4 triệu hộ SXNN được đưa lên sàn TMĐT; hơn 49 nghìn sản phẩm nông sản được đưa lên các sàn; hơn 67,5 nghìn giao dịch được thực hiện trên các sàn này. Theo số liệu mới nhất được cập nhật trên Cổng thông tin điện tử 1034 của Bộ TT&TT, đến tháng 2/2022, cả nước đã có hơn 5,2 triệu hộ sản xuất nông nghiệp lên sàn TMĐT, hơn 5,7 triệu hộ sản xuất nông nghiệp được đào tạo kỹ năng số; hơn 65 nghìn sản phẩm được đưa lên sàn TMĐT với gần 79 nghìn giao dịch trên sàn TMĐT.

Để có thể hiện thực hóa các mục tiêu đề ra, Bộ TT&TT xác định cần có sự phối hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa các Bộ, Ngành liên quan như Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, các Sở, Ngành ở địa phương và các sàn TMĐT trong việc hướng dẫn thực hiện.

# Bảo hộ giống xoài vỏ dày LĐ12

ThS. ĐÀO THỊ BÉ BÀ

## Giới thiệu tóm tắt giống xoài LĐ12

Giống xoài vỏ dày LĐ12 do Viện Cây ăn quả miền Nam lai tạo. Giống xoài lai LĐ12 được chọn tạo từ tổ hợp lai giữa giống xoài Vandyke với giống xoài Cát Hòa Lộc. Thời gian thực hiện lai tạo bắt đầu từ năm 2002.

Giống xoài lai LĐ12 đã được Bộ Nông nghiệp & PTNT công nhận theo Quyết định số 270/QĐ-BNN-PTNT, ngày 07 tháng 02 năm 2017.

Giống xoài vỏ dày LĐ12 có các chỉ tiêu về tăng trưởng tương đương với giống xoài Cát Hòa Lộc và giống Vandyke. Dòng xoài lai XL-049 có trọng lượng quả 339,9-420,04g, vỏ quả dày 1,59-1,62mm; độ brix cao 20,08-23,50%, độ chắc thịt quả 1,32-1,63kg/cm<sup>2</sup>, tỉ lệ thịt quả 80,54-83,90% trội hơn giống xoài Cát Hòa Lộc và xoài Vandyke. Số quả trên cây và năng suất thực tế của dòng xoài XL-049 sau 42 tháng trồng tương đương với giống xoài Cát Hòa Lộc và xoài Vandyke. Sâu bệnh hại chính gây hại ở mức thấp.

## Hồ sơ, thủ tục cần thiết cho bảo hộ giống xoài LĐ12

### 1. Đơn đăng ký bảo hộ giống xoài

Gồm 15 mục cần cung cấp đầy đủ theo mẫu của Cục Trồng trọt, đã ban hành. Tác giả chính điền thông tin cụ thể và chi tiết như: địa chỉ, điện thoại, fax, email. Đồng tác giả chỉ liệt kê theo danh sách đính kèm theo đơn.

### 2. Tờ khai kỹ thuật:

Có 7 mục cần cung cấp thông tin, có các mục

4, 5 và 6 là những mục quan trọng và báo cáo chi tiết:

### Mục 4: Thông tin về nguồn gốc, duy trì và nhân giống

+ Nguồn gốc vật liệu (*ghi rõ tên giống bố, mẹ, lai giữa 2 giống bố mẹ, đột biến hoặc biến dị...*)

+ Phương pháp chọn tạo (*ghi rõ phương pháp chọn tạo và thế hệ*): Tiêu chí chọn dòng lai tốt: Địa điểm, Chăm sóc, Xử lý số liệu, Thế hệ chọn lọc

+ Phương pháp nhân giống

+ Thông tin khác (*ghi rõ năm, mùa vụ và địa điểm chọn tạo*)

### Mục 5: Các tính trạng chính của giống

Có 4 yêu cầu cần liệt kê chi tiết: Tính trạng (*ghi rõ mã số tính trạng*), mức độ biểu hiện của giống xoài LĐ12, giống điển hình và đánh dấu xác định độ biểu hiện rõ nhất và cột mã số

### Mục 6: Các giống tương tự và sự khác biệt so với giống đăng ký bảo hộ

Mục 6 có 4 yêu cầu phải cung cấp đầy đủ: Giống tương tự, tính trạng khác biệt, một số biểu hiện tính trạng giữa giống tương tự và giống đăng ký bảo hộ.

Bảo hộ giống:

- Tên tổ chức bảo hộ giống: Viện Cây ăn quả miền Nam

- Quyết định về việc cấp bằng bảo hộ giống xoài: Theo Quyết định số 06/QĐ-TT-VPBH, ngày 14 tháng 01 năm 2022

- Thời gian bảo hộ: 25 năm □



Hình: Lá non và quả của giống xoài vỏ dày LĐ12 và giống xoài Cát Hòa Lộc

# Bệnh vàng bẹ rám cành gây hại thanh long

TS. NGUYỄN THÀNH HIẾU

**B**ệnh thường xuất hiện, phát triển mạnh và gây hại vào mùa nắng. Bệnh gây rám cành, thối cành, lòi xương và ảnh hưởng đến khả năng ra hoa, năng suất và chất lượng quả thanh long.

**1. Tác nhân gây hại:** do nhiều tác nhân: tác nhân phi sinh học: nắng nóng - nhiệt độ cao; tác nhân sinh học: do nấm *Bipolaris crustacea*, *Fusarium equiseti* gây ra.

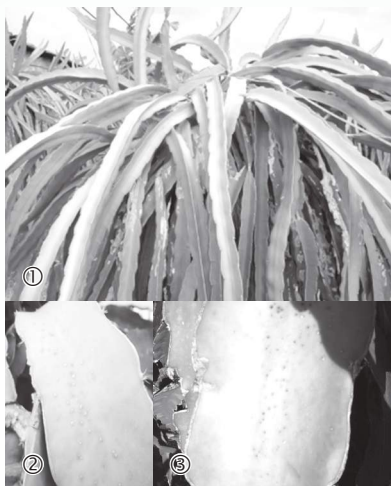
## 2. Triệu chứng bệnh:

Trường hợp do nắng nóng và nhiệt độ cao, trên bề mặt cành/ bẹ già sẽ xuất hiện từng mảng màu vàng và xảy ra chủ yếu ở phần đầu trụ. Trên cùng một vườn, những cành nằm vị trí hướng Tây (mặt trời lặn) trên cùng trụ thường bị gây hại nặng hơn so với những vị trí khác.

Triệu chứng ban đầu trên cành xuất hiện các vết chấm li ti hình dạng không nhất định, có màu nâu đỏ, xung quanh vết bệnh có viền màu vàng, vết bệnh sau đó lan dần ra, liên kết lại với nhau làm vàng cả bẹ (*Bipolaris crustacea*). Ngoài ra, ở phía mặt trên bẹ lúc đầu xuất hiện những vết có màu xanh, xuất hiện lốm đốm trên bẹ, xung quanh các vết này có màu vàng. Sau đó, các vết này gồ lên trên bề mặt bẹ thanh long và có màu nâu xám. Các vết bệnh lan rộng ra, liên kết lại với nhau sẽ tạo thành những mảng lớn và khi gặp điều kiện thuận lợi sẽ gây thối bẹ (*Fusarium equiseti*).

## 3. Biện pháp quản lý:

- Tưới nước đầy đủ và tủ gốc giữ ẩm trong mùa nắng.



**Hình. Bệnh vàng bẹ, rám cành do nắng nóng - nhiệt độ cao gây ra (hình 1) và do tác nhân thứ cấp tấn công (sinh học): nấm *Fusarium equiseti* (hình 2) và *Bipolaris crustacea* (hình 3)**

- Bón đầy đủ phân hữu cơ, tủ gốc giữ ẩm và tưới nước đầy đủ giúp hạn chế bệnh vàng bẹ cành thanh long. Nên bón kết hợp phân hữu cơ với vi sinh vật có ích như: *Trichoderma*, *Bacillus* giúp phân huỷ chất hữu cơ nhanh và tiêu diệt mầm bệnh hiện diện trong xác bã thực vật và trong đất.

- Trong mùa nắng, nên tiến hành che lưới giảm sáng (nhiệt độ cao) giúp hạn chế bệnh. Sử dụng loại lưới giảm sáng từ 40% (lưới xanh nhạt) đến 43% (lưới đen) ánh sáng.

- Phun hỗ trợ phân bón qua cành: Trong trường hợp không áp dụng biện pháp che lưới giảm sáng, phun acid humic (42%), hoặc các loại phân bón lá giàu hàm lượng P, K (P 52%; K 34%), hoặc hỗn hợp canxibo (CaO 6%; B 2%) qua cành để giúp cây giảm

nhẹ quá trình oxy hóa bên trong tế bào và cải thiện tốc độ quang hợp, giảm thương tổn cho lục lạp (tế bào), tăng tính chống chịu với điều kiện bất lợi của môi trường (nắng nóng và nhiệt độ cao thường xảy ra từ tháng 12-5dl) và tăng sức đề kháng của cây với bệnh vàng bẹ rám cành. Ngoài ra, còn có thể phun Nicotinic acid, oxalic acid,  $KH_2PO_4$  là chất kích kháng có khả năng làm chậm sự xuất hiện của bệnh vàng bẹ rám cành.

Số lần và thời điểm khuyến cáo phun: Lần 1: đợt non nhú 20-30 cm; Lần 2: đợt non dài 30-40 cm; Lần 3: đợt non dài 80-100 cm (cành mọc cong một góc 45° so với bề mặt trụ); Lần 4: bẹ thành thực hoàn toàn (bẹ nằm ngang bề mặt trụ) (có thể phun thêm 2-3 lần tùy vào điều kiện sức khỏe của cây).

- Ngoài ra, tạo điều kiện thuận lợi để thúc đẩy vườn thanh long ra đợt non tập trung vào những thời điểm nắng nóng nhất trong năm (tháng 3-5dl) do lớp cành mới mọc đứng sẽ đóng vai trò như "hàng rào cơ học" giúp che chắn nắng và hạn chế "cháy đầu trụ" thanh long. Đồng thời, hạn chế việc bón phân dư thừa phân đạm (N) ở thời điểm này (đợt non).

- Phun luân phiên các loại thuốc ít độc, an toàn và tiết kiệm như: gốc đồng (copper oxychloride, cuprous oxide,...), Mancozeb (phòng trị nấm *Bipolaris crustacea*); Trifloxystrobin, Fosetyl-aluminum, Mancozeb, Azoxystrobin, Difenoconazole (phòng trị nấm *Fusarium equiseti*)□



# Tuyến trùng và các sinh vật trong đất

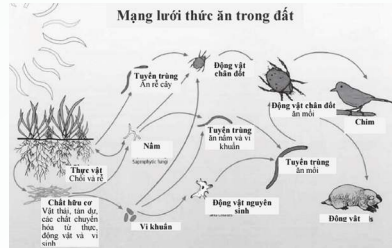
ThS. ĐẶNG THÙY LINH tổng hợp

**T**uyến trùng là nhóm sinh vật sống trong đất đa dạng và đóng vai trò quan trọng trong việc phân hủy vật chất hữu cơ và tái chế chất dinh dưỡng. Tuyến trùng trong nông nghiệp được chia gồm 2 nhóm chính: tuyến trùng có lợi (giun tròn, ăn chất hữu cơ thực vật, ăn vi sinh vật, ký sinh côn trùng,...) và tuyến trùng có hại (ký sinh thực vật hay cây trồng).

Môi trường đất tự nhiên chứa vô số vi sinh vật: một gam đất tầng mặt của đất canh tác có thể có tới 106-108 tế bào vi khuẩn, 106-107 tế bào xạ khuẩn, 5 x 104-106 tế bào nấm đất (CFU), 105-106 động vật nguyên sinh và 104-5 x 105 tảo (Gottlieb, 1976); và 107 con tuyến trùng trên diện tích 1m<sup>2</sup> đất màu mỡ (Richards, 1976). Đa số tuyến trùng và vi sinh vật đất là những sinh vật sống hoại sinh nên rất ít ảnh hưởng đến cây trồng. Các thông số hóa lý (nhiệt độ, độ ẩm, khả năng giữ nước, pH đất và độ dẫn điện) của đất ảnh hưởng đến sự phân bố, mật số và sự đa dạng của sinh vật sống trong đất (Arnold và ctv, 2010; Cardoso và ctv., 2012).

## Sự tương tác giữa vi khuẩn, động vật nguyên sinh và tuyến trùng trong đất

Vi khuẩn, động vật nguyên sinh và tuyến trùng tương tác chặt chẽ trong hệ sinh thái đất. Động vật nguyên sinh và tuyến trùng đều là những sinh vật sống trong nước, hoạt động phụ thuộc vào nguồn nước có sẵn trong đất nhưng khác biệt về kích thước, khả năng vận động, giai đoạn nghỉ ngơi và phương thức sinh sản. Môi trường lý hóa của đất ảnh hưởng khác nhau đến hoạt động của tuyến trùng và động vật nguyên sinh. Ví dụ: Đất giàu sét là



Hình. Mạng lưới thức ăn trong đất (nguồn: Chuyennhanong.com)

điều kiện sống tốt cho động vật nguyên sinh hơn cho tuyến trùng.

Động vật nguyên sinh và tuyến trùng cùng ăn vi khuẩn (đôi khi chúng tự ăn lẫn nhau), trong khi vi khuẩn tự vệ bằng cách sử dụng các chất hóa học, thành tế bào, hình dạng và khả năng di chuyển không đều. Động vật nguyên sinh và tuyến trùng có cơ chế kiếm ăn rất khác nhau, đa số động vật nguyên sinh chọn và ăn các tế bào vi khuẩn riêng lẻ, trong khi tuyến trùng chọn và ăn các mảng vi khuẩn.

Sự tương tác giữa ba nhóm sinh vật có chuỗi sinh thái chính như thay đổi quần xã vi khuẩn và tăng quá trình khoáng hóa đạm, cả hai đều ảnh hưởng đến sự phát triển của thực vật. Tăng cường khoáng hóa đạm thường sẽ có lợi cho sự phát triển của thực vật, trong khi những thay đổi do tuyến trùng gây ra trong quần thể vi khuẩn có thể vừa có lợi vừa có hại cho thực vật. Việc nhân nuôi động vật nguyên sinh có chọn lọc có thể tạo điều kiện cho vi khuẩn ức chế thực vật (Ronn và ctv., 2012).

## Các vi sinh vật trong đất kiểm soát tuyến trùng ký sinh cây trồng

Môi trường đất ẩm thuận lợi cho hoạt động của tuyến trùng ký sinh thực vật và cho sự phát triển và sự nhân mật số của nấm

gây bệnh. Theo các mô hình lưới thức ăn trong đất, tuyến trùng ký sinh được kiểm soát bởi tuyến trùng ăn thịt và động vật chân đốt (Hunt và ctv, 1987; Neutel và ctv, 2002). Tuyến trùng ngoại ký sinh có thể được kiểm soát dựa vào sự đàn áp của thiên địch (cơ chế từ trên xuống), do tác động của thực vật (cơ chế từ dưới lên) và sự cạnh tranh với các tuyến trùng khác (cơ chế hàng ngang) (Anna và ctv., 2007).

Nấm rễ (arbuscular mycorrhizae) và tuyến trùng nội ký sinh thường ức chế lẫn nhau, loại này làm giảm mật số quần thể của loài kia. Trong các trường hợp khác, sự kích thích phát triển rễ của nấm tạo ra môi trường sống và tăng số lượng tuyến trùng. Một số nghiên cứu đã cho thấy nấm rễ gia tăng sản xuất bào tử và phần trăm xâm nhiễm rễ cao hơn khi có tuyến trùng (Ingham, 1988).

Trong các hệ sinh thái (bán) tự nhiên, hầu hết các nghiên cứu về kiểm soát tuyến trùng ký sinh đều tập trung vào sức khỏe cây trồng (Yeates 1987), cạnh tranh giữa các loài (Brinkman và ctv, 2004, 2005), quần thể thực vật (de Deyn và ctv, 2004), ký chủ phụ và điều kiện đất đai (Verschoor và ctv, 2002), và nấm rễ (de la Peña và ctv, 2006).

Tuy nhiên, hầu hết các nghiên cứu kiểm soát sinh học trong các hệ thống nông nghiệp tập trung vào việc quản lý sự phong phú của tuyến trùng bằng vi sinh vật đất ký sinh (Kerry 2000; Sikora 1992) hoặc nấm rễ (Hol và Cook 2005), cho thấy rằng tuyến trùng ký sinh chủ yếu được kiểm soát bởi vi sinh vật. Theo Piśkiewicz và ctv., (2007), các vi sinh vật trong đất góp phần kiểm soát mật số tuyến trùng ngoại ký sinh (*Tylenchorhynchus ventralis*)□

# Một số thiên địch nên được nhân nuôi và bảo tồn trên vườn cây ăn quả

TS. TRẦN THỊ MỸ HẠNH

**H**iện nay, quản lý sinh học các đối tượng côn trùng đã có nhiều kết quả nghiên cứu khả quan, một số loài nấm ký sinh có khả năng thay thế cho biện pháp hóa học và được sử dụng để ngăn chặn các dịch hại mà việc sử dụng thuốc BTVT hóa học không hiệu quả hoặc không khả thi (Lacey và Kaya, 2007; Mascarin và Jaronski, 2016). Hiện nay, trên các vườn cây ăn quả có một số đối tượng sâu hại, điển hình là ruồi đục quả việc quản lý bằng thuốc BTVT hóa học không hiệu quả, do đó biết được thành phần thiên địch, duy trì nguồn thiên địch và tìm các giải pháp sinh học trong việc kéo giảm quần thể sâu hại trong vườn là rất cần thiết.

Trên vườn cây ăn quả tại các tỉnh Đồng bằng sông Cửu Long có thành phần thiên địch rất phong phú. Nhóm thiên địch này giúp khống chế mật số của sâu hại trong vườn. Theo một kết quả nghiên cứu cho thấy 86.000 côn trùng xác định trên vườn thì có đến 76.000 loài là bạn của nhà nông (hơn 88%). Ví dụ: có sự hiện diện của bọ rùa với mật số phù hợp thì sẽ khống chế được mật số của rệp sáp hay rầy mềm trên vườn mà chúng ta không cần phải phun thuốc; Hoặc khi chúng ta thấy mật số nhện đỏ trong vườn cây có múi cao có nghĩa là thiếu sự hiện diện của bọ cánh lưới, hay nhện bắt mồi trong vườn. Các nhóm thiên địch hiện diện phổ biến trên vườn cây ăn quả được ghi nhận như sau:

## • Nhóm ăn thịt:

✓ Bọ rùa (với một số loài phổ biến như bọ rùa 6 vệt, bọ rùa chữ nhân, bọ rùa đỏ, bọ rùa vệt cam, bọ rùa đen,...) có thể kiểm soát được rầy bông xoài, rầy mềm, rệp sáp, nhện đỏ và rầy phấn trắng.

✓ Bọ cánh lưới (với một số loài như bọ cánh lưới nâu, bọ cánh lưới xanh) có thể ăn thịt được rầy mềm, rầy xanh, ruồi đục lá, rệp sáp, bọ trĩ và bọ cánh cứng.

✓ Nhện ăn mồi (một số loài phổ biến như *Amblyseius* sp., *Phytoseiulus* sp.) có thể tấn công nhện gây hại và kể cả bọ trĩ.

✓ Kiến vàng cũng diệt được nhiều đối tượng côn trùng trong vườn cây có múi. Điển hình nông dân Bến Tre nuôi kiến vàng trong vườn bưởi nên suốt vụ không cần phun thuốc BTVT mà quả vẫn đạt năng suất và chất lượng như mong muốn.

✓ Tuy nhiên, trên vườn có khi bà con dễ nhầm lẫn, không phân biệt được giữa con côn trùng gây hại và con có lợi, ví dụ giai đoạn ấu trùng của bọ rùa nhìn sơ qua rất giống với rệp sáp vì cơ thể cũng có lớp phấn trắng các ngấn và tua trên cơ thể của ấu trùng bọ rùa tương tự như rệp sáp; hay bọ trĩ ăn thịt thì có hình dạng rất giống bọ trĩ gây hại chỉ khác nhau là ấu trùng thì có màu đỏ và thành trùng thì có màu đen.

## • Nhóm ký sinh:

✓ Ong ký sinh thuộc họ Braconidae ký sinh trên ấu trùng bọ cánh cứng, sâu đục thân, sâu ăn lá, rầy xanh,...

✓ Ong ký sinh *Anagyrus* sp. ký sinh chuyên tính trên một số loài rệp sáp phổ biến trên cây nhãn, chôm chôm, măng cầu xiêm,...

✓ Ong ký sinh *Diachasmimorpha* sp. là một loài ong ký sinh ấu trùng ruồi đục quả trên nhiều loài cây ăn quả.

## • Nhóm nấm ký sinh:

✓ Các loài nấm ký sinh phổ biến như nấm trắng *Beauveria* sp., nấm xanh *Metarhizium* sp. và nấm tím *Isaria* sp. ký sinh nhiều loài sâu hại, nên sử dụng các loài nấm ký sinh này trong điều kiện mùa mưa thì đạt hiệu quả cao hơn.

Hiện nay, Viện đang nghiên cứu các quy trình nhân nuôi nhân tạo thiên địch như bọ rùa sáu vệt, bọ rùa đen, bọ cánh lưới, bọ đuôi kiềm, các loài ong ký sinh trên rệp sáp và ruồi đục quả, sau khi hoàn chỉnh các quy trình này sẽ chuyển giao, để nhà vườn có thể tự nhân nuôi và phóng thích trên vườn cây của mình. Ngoài ra, nông dân nên tham dự các khóa tập huấn nhằm nhận diện thành phần thiên địch của một số sâu hại chính để có kế hoạch bảo vệ nguồn thiên địch trên vườn cây của mình một cách hiệu quả nhất □

# Một số công nghệ hiện đại cần cho trồng trọt trong tương lai

THÙY LINH tổng hợp (Nguồn Vnreview & doimoisangtao)

**A**p dụng công nghệ cải tiến vào canh tác nông nghiệp là cách thức hữu hiệu, cần thiết nhưng công nghệ không thể thay thế hoàn toàn trách nhiệm của người trồng. Trên thực tế, công nghệ chẳng còn quá xa lạ với ngành nông nghiệp, đặc biệt là công nghệ Internet of Things (IoT). Bên cạnh, công nghệ chuỗi khối (blockchain) và trí tuệ nhân tạo, IoT đã thực sự làm nên một cuộc cách mạng trong ngành nông nghiệp.

Ví dụ, vườn nho thông minh ứng dụng công nghệ, nho là giống cây trồng cần những điều kiện khí hậu ổn định nhưng tình trạng biến đổi khí hậu đang ngày càng diễn biến phức tạp hơn. Vì vậy những người trồng nho luôn phải chuẩn bị cho những thay đổi này hoặc cho những điều kiện thời tiết khắc nghiệt nhất. Do đó hiện nay rất nhiều người trồng nho đã sử dụng các cảm biến để thu thập dữ liệu môi trường, các hình ảnh và thông tin được lưu trữ trên nền tảng đám mây. Từ đó, dựa vào dữ liệu để lên kế hoạch canh tác theo ngày một cách chuẩn xác hơn.

Thay đổi để cải thiện là những gì cần thực hiện nhằm đảm bảo một tương lai bền vững. Khi ấy, nông nghiệp trên toàn thế giới cần được áp dụng những công nghệ hiện đại để đảm bảo nguồn cung thực phẩm cho nhân loại trong vài thập kỷ tới. Một số công nghệ đang và sẽ áp dụng cho trồng trọt trong tương lai:

**1. Cảm biến đất và không khí** là công cụ hỗ trợ cơ bản cho tự động hóa nông nghiệp; giúp người trồng có thể theo dõi mùa màng theo thời gian thực, theo dõi nước/độ ẩm, không khí và các yếu tố ảnh hưởng đến năng suất cây trồng.

**2. Cảm biến mùa màng** độ phân giải cao sẽ cung cấp thông tin cho các thiết bị nông nghiệp để điều chỉnh lượng nước, phân bón cho thích hợp với đất đai và cây trồng. Các cảm biến quang học hoặc thiết bị bay không người lái sẽ có khả năng nhận diện tình trạng của cây trồng, sử dụng cảm biến hồng ngoại để đo độ xanh tốt trên toàn cánh đồng.

**3. Cảm biến tình trạng cơ sở hạ tầng nông nghiệp** có khả năng đo những chấn động hoặc tình trạng vật lý của những ngôi nhà, cây cầu, xưởng sản xuất, nông trại và các hạ tầng khác. Làm việc trong một mạng thông minh, cảm biến này sẽ truyền thông tin về cho người chuyên trách hoặc robot.

**4. Viễn thông nông nghiệp** giúp cho máy móc nông nghiệp có thể thông báo cho người sử dụng về những trục trặc sắp xảy ra. Việc liên lạc giữa các máy móc có thể tạo ra một nền tảng cho kiểu canh tác “tập đoàn máy nông nghiệp”.

**5. Điều khiển làm đất và gieo trồng** dựa trên những công nghệ định vị địa lý hiện có, việc làm đất và gieo trồng trong tương lai có thể tiết kiệm được hạt giống, phân bón và thuốc diệt cỏ nhờ vào sự điều chỉnh tự động định mức đầu vào. Người nông dân sử dụng máy tính để tính toán hình dạng cánh đồng nơi họ sẽ gieo trồng. Nhờ vào sự hiểu biết về năng suất các loại cây trồng trên các khu vực khác nhau của cánh đồng, máy nông nghiệp có thể áp dụng định lượng về hạt giống, phân bón, thuốc diệt cỏ phù hợp với từng khu vực trên cánh đồng.

**6. Nhân giống nhanh và có chọn lựa** thế hệ kế tiếp sẽ dựa trên các thuật toán để xác định định lượng và những sự cải tiến cần thiết áp dụng cho nhân giống cây trồng.

**7. Các robot nông nghiệp** sẽ tham gia vào các quá trình tự động hóa nông nghiệp, chẳng hạn như thu hoạch, chuyên chở trái cây, làm đất, nhổ cỏ, gieo trồng, tưới tiêu...

**8. Nông nghiệp chính xác** con người sử dụng IoT trong canh tác nông nghiệp còn gọi là nông nghiệp chính xác, việc quản lý gieo trồng sẽ dựa vào sự quan sát những thay đổi trên cánh đồng với sự trợ giúp của các hình ảnh vệ tinh và các cảm biến tiên tiến, người nông dân có thể tối ưu hóa nguyên liệu đầu vào. Những kiến thức về mùa màng, các dữ liệu thời tiết định vị địa lý và các cảm biến chính xác sẽ giúp người nông dân ra quyết định chính xác và cải tiến kỹ thuật gieo trồng.

**9. Tập đoàn máy nông nghiệp** trong tương lai

việc làm nông sẽ có sự kết hợp của hàng chục, thậm chí hàng trăm robot cùng với hàng nghìn cảm biến siêu nhỏ. Tập hợp máy nông nghiệp này sẽ theo dõi, giám sát, dự báo, cày cấy trồng trọt và thu hoạch mà không cần sự can thiệp của con người.

**10. Kỹ thuật trồng trọt thẳng đứng** là hình thức trồng trọt tiết kiệm không gian, ứng dụng trong các thành thị, tạo ra các cột tháp chọc trời trong thành thị; đặc biệt mang lại nhiều ích lợi có thể sản xuất quanh năm, ít bị ảnh hưởng bởi thời tiết, đáp ứng nhu cầu thực phẩm cho thành thị, giảm chi phí vận chuyển. Sử dụng các kỹ thuật trồng

trọt tưới tiêu tương tự như trong nhà kính. Các cây trồng được tăng cường ánh sáng tự nhiên thông qua các biện pháp duy trì và tiết kiệm năng lượng.

Canh tác thông minh đang trở nên quan trọng hơn bao giờ hết, có rất nhiều phương thức canh tác thông minh khác nhưng phải áp dụng những kỹ thuật canh tác phù hợp. Ví dụ, thủy canh là kỹ thuật trồng cây không dùng đất, thay vào đó, cây được trồng trực tiếp vào môi trường dinh dưỡng hoặc các giá thể khác (cát, trấu, vỏ xơ dừa,...). Thủy canh giúp tiêu tốn ít nước hơn, kiểm soát nguồn cung cấp dinh dưỡng tốt, đồng thời cải thiện năng suất và chất lượng□

## Hỏi đáp chuyên ngành

PHÒNG KH&HTQT tổng hợp

**Câu hỏi 1.** Trong mùa nắng để tăng hiệu quả sử dụng phân bón cho cây có múi, cần phải có những biện pháp gì?

**Đáp:**

Phân bón có vai trò quan trọng trong quá trình sinh trưởng và phát triển của cây trồng, trong đó cây có múi được mệnh danh là loại cây trồng thích dinh dưỡng, chính vì việc bón thiếu hay thừa đều ảnh hưởng không tốt đến sự sinh trưởng và phát triển cây, cũng như năng suất và phẩm chất quả.

Mùa mưa thì hạn chế tưới nước để tránh thất thoát phân bón, ngược lại trong mùa nắng sau khi bón phân thì bà con nông dân cần phải tưới nước để phân bón tan trong đất giúp bộ rễ cây có múi thu hút dinh dưỡng được dễ dàng.

Để tăng hiệu quả sử dụng phân bón trong mùa nắng, bà con cần phải chú ý như sau:

- Đối cây đang mang trái ở giai đoạn đang phát triển, cần phải bón phân và tưới nước đầy đủ để cung cấp dinh dưỡng kịp thời cho trái phát triển. Việc tưới nước phải định kỳ 2 - 3 ngày/lần tùy theo độ ẩm trong đất.

- Đối với cây có múi có trái ở giai đoạn chín, hạn chế tưới nhiều nước và bón phân chứa nhiều đạm sẽ làm giảm chất lượng quả.

- Đối với cây có múi ở giai đoạn sinh trưởng và

phát triển, tưới 3-4 ngày/lần tùy theo độ ẩm trong đất.

- Để tránh lèn đất hay đất mặt bị dẽ chặt (tức là sau khi tưới thì nước chỉ thấm ở tầng đất mặt), bà con không nên dùng vòi tưới thẳng vào mô đất vì nếu áp lực của nước mạnh sẽ làm đất mặt nhanh bị dẽ chặt, dẫn đến phân bón khó tan vì thiếu nước, chúng ta nên tưới nước từ trên cây nhằm làm mát cây và hạn chế đất mặt bị dẽ chặt. Cách tốt nhất là phủ rơm rạ trên mô sẽ hạn chế đất mặt bị dẽ chặt, đồng thời giữ ẩm cho đất, giúp phân tan dễ dàng.

**Câu hỏi 2.** Vào mùa nắng, nhà vườn thường dùng tay (gàu) đưa bùn dưới mương lên liếp để lấy phù sa cung cấp dinh dưỡng cho vườn cây. Hiện nay nhiều người sử dụng máy bơm hút bùn lên liếp để giảm công lao động, vậy cách làm này có ảnh hưởng gì đến vườn cây ăn trái không?

**Đáp:**

Việc bồi bùn có ý nghĩa tích cực là cung cấp bổ sung chất hữu cơ, dinh dưỡng (đa, trung, vi lượng và một số chất khác) cho đất và cây trồng, bùn non giúp phân tan và giữ lại trong đất, hạn chế sự thất thoát dinh dưỡng của phân bón, tăng độ màu mỡ của đất, giúp cây ăn trái phát triển nhiều bộ rễ mới tạo tiền đề cho việc thu hút dinh dưỡng nuôi cây và trái sau này. Đây cũng là một kinh nghiệm hay,

độc đáo của bà con nông dân trong việc chăm sóc vườn cây ăn trái.

#### *Lợi ích của bồi bùn:*

- Cung cấp bổ sung chất hữu cơ, dinh dưỡng cho cây, giúp bộ rễ phát triển, tiết kiệm được chi phí mua phân bón cho cây.

- Nâng cao dần tầng canh tác

- Nạo vét bùn giúp trữ nước tưới trong mùa khô (hạn mặn), tạo điều kiện thuận lợi khi siết nước xử lý ra hoa, giúp thoát nước và hạn chế ngập úng.

#### *Ưu điểm:*

- Bồi bùn bằng tay (dụng cụ): do sức người làm nên chỉ lấy lớp bùn non chứa nhiều dinh dưỡng trên mặt mương để đưa lên mặt liếp cung cấp cho cây trồng.

- Bồi bùn bằng máy: nhanh chóng, chi phí thấp, có thể vận chuyển bùn đi xa và không phụ thuộc vào công lao động.

#### *Hạn chế:*

- Xác bã thực vật chưa kịp phân hủy hoàn toàn có thể bị đưa lên mặt liếp gây ngộ độc hữu cơ cho cây trồng.

- Thông qua vết sinh vô tình đưa tầng phèn tiềm tàng lên liếp gây ngộ độc cho cây trồng (sử dụng máy).

Trong 2 phương pháp bồi bùn này thì phương pháp sử dụng máy có nguy cơ gây ngộ độc cao cho cây trồng nếu trong quá trình bồi bùn không được kiểm soát tốt thì sẽ đưa tầng phèn lên mặt liếp gây độc cho cây trồng.

Có thể bồi bùn 1-2 năm/lần vào mùa khô, bùn được đưa lên liếp mặt lớp mỏng khoảng 2- 3 cm hoặc bùn được tập trung một chỗ cho khô hoàn toàn, xử lý vôi nông nghiệp sau đó trộn với phân hữu cơ rồi mới đắp vào mô cây.

**Câu hỏi 3: Trước và sau Tết, lá sầu riêng non và già có triệu chứng cháy lõm đốm, ròi rụng trơ cành là bệnh gì và cách phòng trị như thế nào?**

#### **Đáp:**

Với triệu chứng mô tả trên có thể là bệnh cháy lá và chết ngọn do nấm *Rhizoctonia* spp. hay bệnh thán thư do nấm *Colletotrichum* spp. gây ra. Đây là những bệnh gây hại nghiêm trọng ở giai đoạn

cây sầu riêng con (vườn ươm) nhưng ít phổ biến trên giai đoạn kinh doanh trong thời gian qua. Gần đây, các bệnh này trở nên khá phổ biến và gây hại nghiêm trọng đặc biệt là sau đợt hạn mặn đầu năm 2020. Nấm gây bệnh phát triển và tạo nhiều bào tử hay hạch nấm ở điều kiện nhiệt độ thích hợp nhất là 28°C, nấm phát triển kém ở 35°C. Bệnh sẽ gây hại nặng vào các thời điểm giao mùa, sự chênh lệch nhiệt độ giữa ngày và đêm khá xa.

#### *Triệu chứng:*

- Bệnh cháy lá và chết ngọn: những đốm nhỏ, sưng nước sau đó liền kết lại thành mảng bất dạng nhũn nước hay phỏng nước sôi trên cả lá già và lá non. Những đốm này sau đó khô đi và chuyển sang màu nâu sáng với rìa màu nâu tối và gây biến dạng lá và làm lá quăn lại. Nếu có mưa, các lá bị bệnh có thể kết dính lại do sự mọc lan của sợi nấm, đôi khi thấy có những hạch nấm màu nâu dạng tròn hay dẹp nhỏ.

- Bệnh thán thư: thường phát sinh trên lá già, là bánh tẻ tạo những đốm bệnh riêng biệt, tròn và hoại tử hoặc có hình bất dạng thường ở rìa và chóp lá. Các đốm bệnh có màu nâu xám nhạt với các vòng đồng tâm hoặc các vòng xung quanh vết bệnh với một số bào tử màu đen trên đó, xung quanh vết bệnh thường có ranh giới màu nâu vàng, lá bệnh thường rụng sớm.

Ở giai đoạn kinh doanh, bệnh gây chết, rụng lá và chết cành tăm làm khô chết phần ngọn dẫn đến làm giảm năng suất. Bệnh thường gây hại tập trung từng nhánh hay từng cây trên vườn và sau đó lây lan rộng rãi.

#### *Biện pháp phòng trừ:*

Loại bỏ cành, lá bị bệnh trong vườn, vệ sinh vườn cũng rất cần thiết để giảm mật số mầm bệnh. Tưới nước thường xuyên, đủ nước cho cây nhưng không tưới quá ẩm, cắt cỏ, các cây trong vườn cần đảm bảo khoảng cách để thông thoáng. Bón phân cân đối, tránh bón dư thừa đạm sẽ góp phần làm cho bệnh phát triển nặng. Khi vườn có triệu chứng bệnh cần phun một trong các loại thuốc gốc đồng, Macozeb, Azoxystrobin + Difenoconazole, Difenoconazole + Propiconazole,..., phun nhắc lại ít nhất 2 lần. Ngoài ra, cần phun kết hợp với phun thuốc trừ sâu đặc trị rầy xanh, bọ trĩ để bảo vệ đợt đợt và lá non mới giúp cây nhanh phục hồi□

# Quả sầu riêng của Việt Nam đang hoàn thiện thủ tục xuất khẩu chính ngạch vào thị trường Trung Quốc

✍ TS. VÕ HỮU THOẠI, TS. TRẦN THỊ MỸ HẠNH

Tính đến thời điểm hiện tại, Việt Nam được phép xuất khẩu chính ngạch vào thị trường Trung Quốc các loại quả như thanh long, xoài, dưa hấu, vải, nhãn, chuối, mít, chôm chôm, măng cụt. Hiện nay, cơ quan quản lý đang đề nghị phía Trung Quốc tiếp tục mở cửa thị trường cho một số quả khác, gần đây nhất là quả sầu riêng.

Việt Nam có diện tích sầu riêng khá lớn 70.012 ha (Cục Trồng trọt, 2021). Sầu riêng xuất khẩu hầu hết đi thị trường Trung Quốc. Nhu cầu nhập khẩu của Trung Quốc quanh năm và có xu hướng tăng, điều này dẫn đến giá cả sầu riêng trong những năm gần đây tăng ở mức cao. Tuy nhiên, sầu riêng Việt Nam đến nay vẫn chưa được phía Trung Quốc đồng ý nhập khẩu chính ngạch nên giá cả biến động liên tục, đồng thời việc xuất khẩu với sản lượng lớn bị giới hạn. Bên cạnh thị trường Trung Quốc, sầu riêng Việt Nam còn xuất khẩu sang một số thị trường khác nhưng sản lượng nhỏ.

Trong quá trình thực hiện công tác mở cửa thị trường cho quả sầu riêng Việt Nam xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc, Cục Bảo vệ thực vật phối hợp với Tổng cục Hải quan Trung Quốc tổ chức kiểm tra trực tuyến vùng trồng và cơ sở đóng gói sầu riêng trong tháng 12/2021. Trung Quốc đã đưa ra rất nhiều yêu cầu về các thủ tục cho việc mở cửa. Lần này, phía Trung Quốc có yêu cầu mới là phía Việt Nam cần có chuyên gia nông nghiệp độc lập tham gia Đoàn kiểm tra. Do đó, Cục Bảo vệ thực vật đã mời Viện Cây ăn quả miền Nam cử cán bộ cùng tham gia với đoàn kiểm tra.

Đoàn kiểm tra tại một số vùng trồng sầu riêng tập trung của Việt Nam như huyện Cai Lậy-tỉnh Tiền Giang, huyện Chợ Lách-tỉnh Bến Tre và huyện Định Quán-tỉnh Đồng Nai. Hoạt động kiểm tra, đánh giá sẽ được tiến hành thực hiện thông qua phỏng vấn, kiểm tra trực quan đối với nhà vườn và cán bộ quản lý nông nghiệp tại địa phương. Tại mỗi địa phương, Đoàn yêu cầu kiểm tra tại 3 vườn sầu riêng ở giai đoạn thu hoạch và 02 cơ sở đóng gói sầu riêng. Tại mỗi vườn sầu riêng, phía bạn kiểm tra rất kỹ các bước tương tự như thủ tục kiểm tra chứng nhận VietGAP hay GlobalGAP.

• Đầu tiên, chủ vườn sẽ giới thiệu thông tin về vườn cây và việc sản xuất từ đầu đến cuối vụ, họ hỏi rất kỹ về dịch hại và cách quản lý dịch hại như thế nào?

• Đoàn kiểm tra thực tế hiện trạng sản xuất, đánh

giá cây trồng xen trên vườn và quản lý cây trồng xen ra sao?

• Kiểm tra kho phân bón và thuốc BVTV, hỏi chủ vườn việc quản lý, loại bỏ vỏ bao bì chai lọ thuốc BVTV ở đâu? Ai sẽ có trách nhiệm thu gom?

• Ngoài ra, một số vấn đề quan tâm khác như việc quản lý cỏ trong vườn, phân tích mẫu đất, nước hàng năm như thế nào? Và tất cả các câu hỏi và trả lời này đều cần có văn bản chứng minh, trong đó văn bản không thể thiếu là sổ nhật ký sản xuất của nhà vườn.

Sau khi kết thúc phần phỏng vấn nông dân, tiếp theo cán bộ quản lý nông nghiệp được hỏi về tình hình sản xuất sầu riêng, các chương trình khuyến nông, chính sách, hỗ trợ cho nhà vườn sản xuất sầu riêng của địa phương. Đối với chuyên gia độc lập được hỏi về tình hình dịch hại được tìm thấy trên vườn. Các đối tượng dịch hại được phía Trung Quốc rất quan tâm là ruồi đục quả *Bactrocera correcta* và một số loài rệp sáp như *Dysmicoccus neobrevipes*, *Planococcus lilacinus*, *P. minor*, *Pseudococcus jackbeardsleyi* và *Exallomochlus hispidus*. Mặc dù, trên cây sầu riêng theo thực tế sản xuất của nông dân, cán bộ địa phương và chuyên gia của Viện Cây ăn quả miền Nam khẳng định rằng chưa tìm thấy sự hiện diện của ruồi đục quả, tuy nhiên phía bạn đã yêu cầu cung cấp những bằng chứng bằng văn bản về những nghiên cứu khẳng định rằng ruồi đục quả chưa ghi nhận gây hại trên sầu riêng.

Để đáp ứng yêu cầu trên, Viện Cây ăn quả miền Nam đã có công văn cung cấp thông tin khẳng định chưa ghi nhận nhóm ruồi đục quả *Bactrocera spp.* gây hại trên cây sầu riêng tính đến thời điểm hiện nay.

Qua đây, chúng tôi nhận thấy hiện nay để quả sầu riêng nói riêng hay cây ăn quả nói chung muốn xuất khẩu chính ngạch vào thị trường Trung Quốc, được xem là thị trường dễ tính, cần cập nhật thông tin, đáp ứng đầy đủ yêu cầu theo quy định hiện hành, đặc biệt cần chú trọng các vấn đề về an toàn thực phẩm, quản lý dịch hại chặt chẽ và chú ý các đối tượng kiểm dịch như ruồi đục quả. Nhà vườn cần chủ động thay đổi phương cách sản xuất, chọn những giải pháp quản lý dịch hại an toàn và hiệu quả. Các nhà khoa học, nhà quản lý khi thông tin truyền thông, công bố một đối tượng dịch hại nào trên cây ăn quả cần cần trọng, đặc biệt những loài dịch hại mới, dịch hại thuộc đối tượng kiểm dịch khi nhập khẩu,... để giúp trái cây Việt Nam thuận lợi giao thương trên trường quốc tế. □

# Xuất khẩu rau quả năm 2021 và nhận định năm 2022

HỮU TIẾN

## Tóm lược tình hình xuất khẩu năm 2021

Trong năm 2021, dịch bệnh Covid-19 làm cản trở và hạn chế thương mại giữa nước ta và các nước, ảnh hưởng tiêu cực đến hoạt động xuất khẩu hàng rau quả của Việt Nam. Kim ngạch xuất khẩu (KNXK) rau quả giảm trong nhiều tháng, mức thấp nhất là tháng 8/2021. Từ cuối tháng 9/2021, các biện pháp giãn cách xã hội được nới lỏng, xuất khẩu phục hồi trở lại, tuy nhiên trị giá xuất khẩu vẫn duy trì ở mức thấp. Nguyên nhân chính là hoạt động xuất khẩu hàng rau quả của Việt Nam sang thị trường Trung Quốc gặp trở ngại. Chính sách “Zero Covid” của Trung Quốc đã ảnh hưởng tiêu cực đến hoạt động xuất khẩu hàng nông sản nói chung, mặt hàng rau quả nói riêng của Việt Nam sang thị trường chủ lực này. Cuối năm 2021, hoạt động thông quan hàng rau quả của Việt Nam sang Trung Quốc qua các cửa khẩu biên giới đất liền gặp khó khăn do phía bạn tạm dừng thông quan kéo dài.

Tuy có những khó khăn nhất định, nhưng nhờ sự nỗ lực của toàn ngành, kim ngạch xuất khẩu hàng rau quả của cả nước vẫn tăng trong tháng 12 và cả năm 2021. Theo số liệu của Bộ Công Thương, tổng kim ngạch xuất khẩu rau quả của Việt Nam trong năm 2021 đạt 3,55 tỷ USD, tăng 8,6% so năm 2020. Trung Quốc vẫn là thị trường xuất khẩu rau quả chủ lực, đạt 1,907 tỷ USD, chiếm đến 53,7% tổng KNXK, tiếp theo là thị trường ASEAN (273,6 triệu USD, chiếm 7,7%), thị trường Mỹ (222,9 triệu USD, chiếm 6,3%), EU (193,3 triệu USD, chiếm 5,4%), Hàn Quốc (157,4 triệu USD, chiếm 4,4%), Nhật Bản (153,2 triệu USD, chiếm 4,3%), Đài Loan (126,7 triệu USD, chiếm 3,6%).

Đối với mặt hàng trái cây tươi, thanh long có kim ngạch xuất khẩu lớn nhất, đạt 1,032 triệu USD, tiếp theo là xoài (258,3 triệu USD), chuối (232,7 triệu USD), mít (182,4 triệu USD), sầu riêng (177,7 triệu USD), dứa (108,4 triệu USD), chanh leo (52,2 triệu USD), dưa hấu (51,4 triệu USD), vải (47,4 triệu USD). Các loại trái cây có mức tăng trưởng cao về kim ngạch xuất khẩu so với năm trước là

xoài (tăng 18,9%); chuối (tăng 47%); mít (tăng 30,1%); sầu riêng (tăng 53,2%); chanh leo (tăng 67,6%); dưa hấu (tăng 39,9%); vải (tăng 43,8%); vú sữa (tăng 29,4%). Các loại trái cây có KNXK giảm mạnh là thanh long giảm 8,0%; dứa (giảm 10,7%); nhãn (giảm 19,1%); bưởi (giảm 32,4%); ổi (giảm 6,9%); chôm chôm (giảm 39,1%).

Đối với nhóm sản phẩm chế biến, KNXK năm 2021 đạt 912,32 triệu USD (tăng 16,1% so năm 2020), các mặt hàng chế biến tăng mạnh, gồm: trái cây sấy khô (tăng 92,1%), sản phẩm chế biến từ dứa (tăng 47,1%); nước chanh leo (tăng 19,3%); sản phẩm chế biến từ trái dứa (tăng 59,1%); Các mặt hàng chế biến có KNXK giảm gồm xoài giảm 3%; măng cầu (giảm 1,8%); gừng xay (giảm 14,5%); nước lạt tiên (giảm 38,8%).

## Nhận định năm 2022

Trong năm 2022, nguồn cung rau quả cho xuất khẩu dồi dào nhờ việc sản xuất rau quả vẫn được duy trì và ổn định, mặt khác nhận thức của người trồng và nhà kinh doanh về chất lượng và an toàn thực phẩm đã được nâng lên, nhất là qua bài học từ thị trường Trung Quốc. Điều đó góp phần tăng sản lượng rau quả của Việt Nam đạt được các tiêu chuẩn của các thị trường khó tính và cạnh tranh mạnh mẽ ngay cả các thị trường truyền thống.

Cơ cấu thị trường xuất khẩu rau quả của Việt Nam đa dạng, đã có khoảng 154 quốc gia và vùng lãnh thổ nhập khẩu rau quả của Việt Nam trong thời gian qua. Hoạt động xúc tiến thương mại kỳ vọng được đẩy mạnh trong năm nay, góp phần duy trì thị trường cũ và mở rộng thêm thị trường mới. Bên cạnh đó, nhiều khả năng dịch Covid-19 trong năm 2022 sẽ được kiểm soát, hoạt động thông quan hàng hóa thuận lợi hơn. Đặc biệt là các FTA thế hệ mới sẽ có tác động mạnh đến việc thúc đẩy xuất khẩu hàng hóa nói chung, mặt hàng rau quả nói riêng.

Đối với thị trường Trung Quốc, chính sách “zero Covid” của Trung Quốc có thể vẫn tiếp tục ảnh hưởng tiêu cực đến hoạt động thông quan hàng hóa của Việt Nam qua cửa khẩu biên giới đất

liền trong các tháng đầu năm nay. Thanh long, đây là loại trái cây xuất khẩu chủ lực của Việt Nam, điều đáng lo ngại là diện tích trồng thanh long của Trung Quốc đã tăng nhanh, hiện có hơn 35.500 ha, nước này đang có xu hướng giảm nhập khẩu nhờ nguồn cung từ nội địa. Xoài của Việt Nam chịu sự cạnh tranh gay gắt của xoài Thái Lan, Đài Loan, Campuchia... làm ảnh hưởng xấu đến kim ngạch xuất khẩu xoài vào thị trường này. Tuy nhiên, từ kết quả xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc đạt được trong năm 2021 cho thấy xuất khẩu sang thị trường này trong năm 2022 vẫn khả quan, Trung Quốc vẫn sẽ là thị trường xuất khẩu hàng rau quả quan trọng của Việt Nam. Các doanh nghiệp cần đẩy mạnh chuyển từ xuất khẩu tiểu ngạch sang chính ngạch để duy trì và tăng KNXK.

Đối với thị trường EU, dịch Covid-19 ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất, quá trình vận chuyển và chi phí logistics tăng cao. Tuy nhiên nhờ tận

dụng tốt cơ hội EVFTA, xuất khẩu hàng rau quả của Việt Nam sang EU tăng trưởng khả quan trong năm 2021, bất chấp diễn biến phức tạp của đại dịch Covid-19. Bộ Công Thương dự báo năm 2022 kim ngạch xuất khẩu hàng rau quả của Việt Nam sang EU tăng khoảng 10 - 15% so với năm 2021, đạt 212,61 - 222,3 triệu USD.

Tóm lại, tuy có những khó khăn nhất định, nhưng những thuận lợi cơ bản trên đây đang kỳ vọng xuất khẩu rau quả của Việt Nam có những khởi sắc trong năm 2022. Giới chuyên gia thương mại cho rằng KNXK hàng rau quả của Việt Nam trong năm 2021 tăng 8,6% so với năm 2020 là nhờ sự đa dạng thị trường xuất khẩu và ngành hàng rau quả Việt Nam đã khẳng định được vị trí trên thị trường thế giới. Đó cũng là những cơ sở quan trọng để Bộ Công Thương dự báo năm 2022, xuất khẩu hàng rau quả của Việt Nam tăng khoảng từ 10 - 15% so với năm 2021, đạt 3,9 - 4,1 tỷ USD □

## Một số việc cần làm để nâng cao chất lượng trái cây Đồng bằng sông Cửu Long

✍ HỮU TIẾN

Nhu cầu thị trường trái cây thế giới đang có xu hướng tăng, tuy nhiên thị hiếu tiêu dùng của khách hàng cũng ngày càng trở nên khắt khe hơn, các nước nhập khẩu đưa ra các hàng rào kỹ thuật nhằm kiểm soát nguồn cung để nâng cao tính an toàn và chất lượng trái cây nhập khẩu. Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) là vùng trồng cây ăn quả chủ lực của Việt Nam, hiện có 378 ngàn ha, cung cấp cho thị trường trên 4 triệu tấn trái cây/năm. Trái cây ĐBSCL không chỉ phục vụ cho tiêu thụ ở nhiều tỉnh thành trong nước mà còn xuất khẩu đi nhiều nước trên thế giới, do vậy luôn

chịu sự cạnh tranh từ các vùng cung trong nước, nhập khẩu từ nước ngoài cũng như xuất khẩu. Trong bối cảnh thị trường trái cây thế giới ngày càng cạnh tranh gay gắt giữa các nhà cung ứng, việc nâng cao chất lượng là điều kiện cần để trái cây ĐBSCL thêm ưa chuộng và vươn xa.

Đối với trái cây, chất lượng được phản ánh ở 2 khía cạnh là "ngon" và "lành". Trái cây được xem là ngon khi nó hội đủ các yếu tố: có những đặc điểm tốt (tươi, nguyên, không hoặc ít vết vết tổn dư của sâu bệnh hại, vết trầy xước do cơ giới.....); đúng giống, trong cùng một lô hàng trái phải đồng

đều về kích cỡ và ngoại hình và cùng một giống; thịt trái/cơm trái có hàm lượng dinh dưỡng cao, có thành phần dinh dưỡng phong phú; có độ brix phù hợp cho từng đối tượng người tiêu dùng. Trái cây "lành" muốn nói trái cây phải đảm bảo an toàn thực phẩm; tùy thuộc vào từng thị trường khác nhau mà tiêu chí an toàn thực phẩm khác nhau, nhưng xu hướng chung là các hóa chất có hại tồn dư trong trái phải giảm, có những chất bắt buộc phải bằng hoặc gần zero.

Qua quá trình nghiên cứu chuỗi giá trị cây ăn quả ở ĐBSCL cũng như khảo sát nhu cầu thị trường trái cây, xin nêu ra một



số giải pháp sau đây để nâng cao chất lượng, giúp trái cây ĐBSCL rộng đường tiêu thụ.

- Tăng cường áp dụng biện pháp tỉa cành, tạo tán cho vườn cây, đảm bảo sau mỗi vụ thu hoạch cây ăn quả được phục hồi bộ tán theo hướng gọn, thông thoáng, tạo điều kiện cho cây cho năng suất và quản lý chất lượng trái tốt, áp dụng biện pháp như bao trái, thu hái trái thuận lợi.

- Áp dụng biện pháp tỉa trái: tình trạng để trái quá nhiều mà không tỉa bớt đã dẫn đến cây bị suy, nhiều kích cỡ trái trên cùng một cây, trái không đều, rất khó quản lý sâu bệnh hại và bao trái, chất lượng trái không cao. Do vậy cần áp dụng biện pháp tỉa trái cho cây, lựa chọn những trái phù hợp yêu cầu của thị trường, đáp ứng yêu cầu của doanh nghiệp cho chế biến và xuất khẩu.

- Tăng cường áp dụng biện pháp bao trái: Bao trái có tác dụng ngăn ngừa ruồi đục trái tấn công, đồng thời giảm lượng thuốc BTVT phun xịt lên trái, bảo vệ vỏ trái cây tránh bị trầy xước do cơ giới, gió, bụi bẩn bám vào vỏ trái... giúp nâng cao chất lượng trái cây. Do vậy, cần tăng cường nghiên cứu ứng dụng các chất liệu, loại bao trái và áp dụng trên diện rộng là giải pháp quan trọng để nâng cao chất lượng trái cây ĐBSCL.

- Quản lý ruồi đục quả: ruồi đục quả gây hại cho hầu hết các loại cây ăn quả ở ĐBSCL, thiệt hại do ruồi đục quả gây ra ngày càng lớn. Do vậy cần đẩy mạnh áp dụng các biện pháp quản lý ruồi đục quả cho từng loại cây ăn quả.

- Áp dụng các biện pháp BTVT theo hướng sinh học: để trái cây sản xuất ra đảm bảo an toàn thực phẩm ngoài các biện pháp như hái trái sau thời gian cách ly theo quy định, sử dụng các loại thuốc BTVT ít độc hại, việc sử dụng thuốc BTVT sinh học là hướng đi đúng để nâng cao tính an toàn và chất lượng trái cây ở ĐBSCL.

- Tăng cường sử dụng phân bón hữu cơ, giảm phân bón hóa học: Sử dụng nhiều phân bón hữu cơ, giảm phân vô cơ là hướng đi đang được khuyến cáo, nhằm giúp cho trái cây có chất lượng cao hơn, bảo quản được lâu hơn. Do vậy cần tăng cường công tác nghiên cứu và chuyển giao các loại phân bón hữu cơ chất lượng tốt, góp phần nâng cao chất lượng trái cây.

- Cải tiến kỹ thuật thu hái và bảo quản: thu hái trái chưa đạt độ chín, dẫn đến trái cây chưa đạt độ brix, chất lượng trái cây sẽ giảm; thu hái quá độ chín dẫn đến trái dễ bị hư hỏng trong quá trình vận chuyển, làm giảm chất lượng trái. Do vậy cần cải tiến kỹ thuật thu hái trái đảm bảo đủ độ chín và phù hợp cho từng thị trường tiêu thụ, vận chuyển đi xa, thị trường gần... bằng cách kiểm soát thời gian từ đậu trái đến ngày thu hoạch theo từng loại cây ăn quả để đảm bảo độ chín phù hợp, hoặc sử dụng các thiết bị đo độ chín (độ brix, acid, độ chắc thịt trái...). Sau thu hoạch trái cây cần được bảo quản trong điều kiện nhiệt độ và ẩm độ thích hợp, nhằm hạn chế sự bốc hơi nước và hư hỏng do nhiệt và do sâu bệnh hại tấn công. Trong thực tế, nhiều trường hợp trái cây thu hoạch

để chất đông dưới đất, chứa đựng trong các sọt, cần xé... với khối lượng lớn (50-70 kg), nhưng để ngoài trời nắng, hoặc thu hoạch xong gặp trời mưa... do đó trái cây dễ bị nhiệt làm héo, hư hỏng, làm giảm chất lượng trái. Vì vậy cần áp dụng cách đóng gói trái cây đảm bảo trọng lượng trái vừa phải trong mỗi thùng và để nơi mát, hạn chế ánh nắng mặt trời, gió và ướt mưa cũng góp phần duy trì chất lượng trái.

- Tổ chức sản xuất và liên kết tiêu thụ: trong điều kiện sản xuất nhỏ lẻ và phân bố tại các nông hộ nhưng thiếu liên kết giữa các nhà vườn trồng cây ăn quả, tình trạng mạnh ai người ấy làm, trái cây sản xuất ra thiếu sự quản lý, khó giám sát chất lượng và thực hiện truy xuất nguồn gốc. Vì vậy, cần tăng cường công tác xây dựng liên kết ngang giữa các nhà vườn với nhau và xây dựng liên kết dọc giữa các nhóm nông dân (tổ hợp tác, HTX, hội quán...) với doanh nghiệp, giúp nhà vườn bán được trái cây nhanh hơn, doanh nghiệp có nguồn nguyên liệu tươi, ngon, dồi dào và kịp thời phục vụ cho hoạt động thu gom, đóng gói, vận chuyển, chế biến, xuất khẩu.

Để trái cây ĐBSCL vươn xa trên thị trường thế giới, nhà vườn trồng cây ăn trái và các doanh nghiệp cần đổi mới tư duy và thay đổi cách làm, trong đó việc nâng cao chất lượng trái cây đảm bảo vừa "ngon" vừa "lành" như đề cập trên đây là điều kiện cần cho trái cây ĐBSCL mở rộng thị trường tiêu thụ không chỉ xuất khẩu mà ngay cả tại thị trường nội địa.

## Điểm tin sản xuất, xuất khẩu trái cây một số nước trên thế giới (Tháng 1 - 2/2022)

✍️ PHÒNG KHOA HỌC VÀ HTQT tổng hợp

### ❖ Hội nghị quốc tế về cây sầu riêng ở Indonesia xoay quanh chủ đề “Các xu hướng gần đây trong công nghệ đổi mới nông nghiệp bền vững để cung cấp trái cây nhiệt đới cho thị trường toàn cầu”

Hội nghị quốc tế lần thứ 2 về sầu riêng và các loại trái cây nhiệt đới khác (ISODOTF 2021) đã được tổ chức thành công bởi Viện Nghiên cứu Trái cây Nhiệt đới Indonesia, Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Trồng trọt Indonesia, Cơ quan Nghiên cứu và Phát triển Nông nghiệp Indonesia, Bộ Nông nghiệp Indonesia; sự đồng tổ chức của Mạng lưới Trái cây Nhiệt đới Quốc tế (TFNet) và Hiệp hội Trồng trọt Indonesia diễn ra ngày 9 - 10/11/2021 nhằm cung cấp bối cảnh và thúc đẩy các cuộc thảo luận hướng tới việc xác định những đổi mới có thể giúp thúc đẩy việc tiếp cận thành công sầu riêng và các loại trái cây nhiệt đới khác với 59 chuyên gia trình bày trong năm phiên chuyên đề đã thu hút 300 người tham gia.

Bộ trưởng Bộ trưởng Nông nghiệp của Indonesia nhấn mạnh nhu cầu trái cây toàn cầu tăng cao, đặc biệt là trong đại dịch Covid-19, điều này cũng cho thấy tiềm năng của trái cây nhiệt đới như một giải pháp thay thế khả thi để đa dạng hóa thị trường. Việt Nam là một trong 5 quốc gia chia sẻ những hiểu biết hữu ích về những nghiên cứu mới nhất và những phát triển trong ngành của ngành sầu riêng ở cấp quốc gia. Phần cuối của hội nghị, cuộc thảo luận chung về “Làm thế nào để mang sầu riêng và các loại trái cây nhiệt đới khác đến thị trường toàn cầu: Thách thức và cơ hội” đã được tổ chức để thu hút các ý kiến chuyên gia nhằm tăng cường cơ hội thị trường cho các loại trái cây ít được biết đến hơn (Nguồn: TFNet Newsfeed, Issue 69: 01/2022)

### ❖ Trung Quốc: Kỳ lục mới về nhập khẩu sầu riêng năm 2021 bắt chắp đại dịch

Trong 10 năm gần đây, Trung Quốc tiêu thụ sầu riêng tăng tương đối nhanh, duy trì tốc độ tăng trưởng trung bình hàng năm hơn 16%. Trung Quốc nhập khẩu 604.500 tấn sầu riêng vào năm 2019; trong tháng 11/2021, Trung Quốc nhập khẩu hơn 809.000 tấn sầu riêng và trị giá 4,13 tỷ đô la có xuất xứ từ Thái Lan tập trung ở các tỉnh Quảng Đông, Quảng Tây và thành phố Trùng Khánh,... Gần đây, nhu cầu cao và những khó khăn trong vận chuyển do đại dịch Covid-19 gây ra nên chi phí vận chuyển tăng cao đã khiến giá sầu riêng tăng. Giá trung bình của sầu riêng tươi ở Trung Quốc đã tăng lên 4,0 USD / kg vào năm 2020 và 5,11 USD / kg ở năm 2021. Các vấn đề về hải quan và vận chuyển do đại dịch Covid-19 bùng phát dự kiến sẽ là rào cản lớn nhất đối với xuất khẩu sầu riêng của Thái Lan sang Trung Quốc vào năm 2022.

Thái Lan đứng đầu thế giới về xuất khẩu sầu riêng, xuất khẩu 621.000 tấn vào năm 2020, tăng 135.000 tấn so với năm 2019, trong đó xuất khẩu sang Trung Quốc chiếm 93%; Thái Lan xuất khẩu sầu riêng đạt mức cao lịch sử vào năm 2021. Thái Lan sản xuất 1,1 triệu tấn sầu riêng vào năm 2020

và gần 1,29 triệu tấn vào năm 2021, chiếm 90% là giống Monthong. Mùa cao điểm của sầu riêng ở miền Đông Thái Lan là từ tháng hai đến tháng tư, được ước tính khu vực này sẽ sản xuất tới 720.000 tấn sầu riêng trong năm 2022, so với 550.000 tấn được thu hoạch năm 2021 (Nguồn: TFNet Newsfeed, Issue 69: 01/2022)

### ❖ Cơ quan Năng lượng Nguyên tử Quốc tế (IAEA) sử dụng khoa học hạt nhân để chống lại sự lây lan của bệnh héo rũ Panama

Chuối là một trong các loại lương thực quan trọng, đặc biệt là ở những bộ phận dân nghèo và cũng là một loại cây mang lại nguồn thu quan trọng. Hơn 84% chuối được sản xuất bởi các nông hộ nhỏ và cung cấp cho thị trường trong nước, trong khi 16% còn lại được sản xuất ở các khu vực nhiệt đới dành cho xuất khẩu.

Vào cuối tháng 8 năm 2021, các chuyên gia và người của chính phủ từ cộng đồng Andean - Bolivia, Colombia, Ecuador và Peru đã liên hệ với IAEA khi phát hiện sự lây lan tiếp tục của biến thể mới nhất của bệnh, chủng nhiệt đới Race 4 (TR4), trong khu vực. Lần đầu tiên được báo cáo ở Mỹ Latinh vào năm 2019 ở Colombia (250 ha), nó đã được quan sát thấy ở Peru (80 ha) vào đầu năm 2021. Bolivia cũng bắt đầu lo sợ rằng dịch bệnh có thể sớm đến các đồn điền chuối.

IAEA hợp tác với Tổ chức Nông lương của Liên hợp quốc (FAO) đã thực hiện một dự án hợp tác kỹ thuật khẩn cấp nhằm tăng cường năng lực quốc tế để ngăn ngừa và ngăn chặn dịch bệnh thông qua giám sát, phát hiện sớm, kháng gen và quản lý tổng hợp thông qua chiếu xạ để phát triển các giống kháng bệnh cũng như sử dụng kỹ thuật thu nhận từ hạt nhân của phản ứng chuỗi polymerase (PCR) hoặc trình tự DNA để phát hiện bệnh và ngăn chặn sự lây lan (Nguồn: TFNet Newsfeed, Issue 69: 01/2022)

### ❖ Bệnh máu ngày càng đe dọa các đồn điền trồng chuối trên toàn thế giới

Theo Eurekalert.org, bệnh héo rũ cây chuối do vi khuẩn gây ra với triệu chứng héo lá, thối bên trong trái, chết cây và đặc biệt là thân cây chuối trông giống như đang chảy máu khi bị cắt. Năm 1905, bệnh được báo cáo vào tại đảo Kayuadi của Indonesia, nghiêm trọng đến mức nông dân phải bỏ đồn điền trồng chuối. Đến năm 1987, bệnh lây lan nhanh chóng trên khắp quần đảo Indonesia, hiện nay đã ghi nhận bệnh có ở 25 tỉnh trên 34 tỉnh.

Sau đó, dịch bệnh lan đến bán đảo Malaysia, khả năng cao bệnh sẽ lây lan sang các nước khác của Châu Á. Theo Jane Ray, một nghiên cứu sinh đang nghiên cứu sinh học và dịch tế học của bệnh tại Đại học Queensland (Úc), nếu không có biện pháp can thiệp, thiệt hại có thể rất nặng nề do dịch bệnh ở những vùng mà nông dân không có kinh nghiệm trong việc quản lý bệnh này. Ray và các đồng nghiệp đã xác nhận bệnh héo rũ do vi khuẩn gây hại trên 18 giống chuối, bao gồm cả giống Cavendish là giống phổ biến nhất trên thế giới (Nguồn: Bản tin ngắn rau quả thế giới tuần 03-07/01/2022)



# Phân chuyên dùng cho CÂY ĂN TRÁI

## Đồng bằng sông Cửu Long

- AT 1 Phục hồi nhanh,
- AT 2 Ra hoa đều,
- AT 3 Quả chín đẹp

100%  
Kali  
Sulphat



Bổ sung vi lượng thông minh



binhdiendautrau



binhdiendautrau



www.binhdien.com



**TRUNG TÂM TƯ VẤN, GIỚI THIỆU VÀ CUNG ỨNG CÂY TRỒNG TỐT,  
VẬT TƯ NÔNG NGHIỆP VÀ DỤNG CỤ NGHỀ VƯỜN**

**CUNG CẤP CÂY GIỐNG TỐT, CHẾ PHẨM SINH HỌC  
VÀ DỤNG CỤ PHỤC VỤ NGHỀ VƯỜN**

- ❖ Cung cấp các cây giống tốt được sản xuất từ cây giống đầu dòng được Sở NN&PTNT các tỉnh công nhận như: Xoài, nhãn, sầu riêng, bưởi, chôm chôm, mít, cam, quýt,... và giống rau, hoa và cây cảnh.
- ❖ Tư vấn thiết kế vườn, trang trại, kỹ thuật trồng và chăm sóc cây ăn quả.
- ❖ Cung cấp, chế phẩm sinh học BVTV phục vụ cho sản xuất an toàn thực phẩm, theo hướng bền vững.
- ❖ Cung cấp một số thiết bị phục vụ nghề làm vườn.

★ **Địa chỉ liên hệ:** Xã Long Định, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang

☎ **Điện thoại:** 0273 3893127    ☎ **Fax:** 0273 3893122

★ **Phụ trách:** ThS. Đoàn Thị Cẩm Hồng

★ **Điện thoại:** 0919141229



